

Politické neziskovky - mimovládky. Obrovské problémy vytvárajú nielen na Slovensku a v Česku, ale doslova všade. Ich postupná likvidácia a eliminácia vo svete

- CZ24 News | 5. srpna 2021

SLOVENSKO: Každému, kto dnes sleduje politické dianie na Slovensku a je znepokojený z toho, akým smerom sa aktuálne naša vlasť uberá, by malo záležať aj na tom, aby sa dostatočne pripomínali aktivity tzv. politických mimovládok hájajúcich ideológie, ktoré sú síce dnes v tzv. vyspelých západných štátoch módne, avšak zároveň je zrejmé, že tieto ideológie stoja v príkrom rozpore s kultúrnymi a duchovnými tradíciami nášho národa

Vymedzenie pojmu „mimovládna organizácia“

Pochopiteľne, samotný pojem „mimovládka“, „mimovládna organizácia“ (MVO) by nemal byť vnímaný hanlivo. Mimovládna organizácia, technicky vzaté, je vlastne akási organizácia, ktorá má svoju právnu subjektivitu, pričom jej cieľom nie je vytváranie zisku a ani sa nezúčastňuje na politickom živote a vládnutí.

To však vlastne hovoríme len o tej ideálnej možnosti. V skutočnosti máme na Slovensku množstvo mimovládok, ktorých cieľom je aj zasahovať do politiky a tvorby legislatívy. Väčšinou sú to mimovládky, ktoré môžeme označiť ako liberálne či prozápadné.

Tu treba poznamenať, že zákony Slovenskej republiky sú voči pôsobeniu takýchto mimovládok fakticky bezzubé. Existuje len zákon o registri mimovládnych neziskových organizácií, ktorý si dal za cieľ sprehľadniť práve mimovládky so zahraničným pozadím. Zákon prijala Národná rada SR 27. novembra 2018.

Oveľa dôraznejšie sa voči mimovládkam podporovaným podstatnou časťou zo zahraničia stavajú Spojené štáty, Ruská federácia a Izrael.

Postavenie zahraničných mimovládok v USA, Rusku a Izraeli

V prípade USA pôsobenie mimovládnych organizácií napojených na zahraničie upravuje tzv. Foreign Agents Registration Act (FARA), ktorý pochádza ešte z roku 1938. V tom čase bol zákon reakciou najmä na prenikajúcu nacistickú propagandu. FARA tu definuje tzv. agentov (zástupcov) zahraničného subjektu. Stanovuje, že každý zástupca zahraničného subjektu sa musí registrovať na americkom ministerstve spravodlivosti. Tu je povinný uviesť súhlas so zverejnením príjmov a výdavkov v mene zahraničného subjektu. Vyplňané formuláre sú verejné a musia byť dopĺňané každých šesť mesiacov.

V roku 2012 bol prijatý podobný zákon aj v Ruskej federácii. Mimovládne organizácie vykonávajúce „politickú aktivitu“ sa musia registrovať na ministerstve spravodlivosti ako „zahraniční agenti“.

Každý štvrtrok musia predkladať úradom správy o svojej činnosti. Ak ruská alebo zahraničná organizácia ohrozuje ruský ústavný poriadok alebo bezpečnosť štátu, podľa zákona sa zaradí do Zoznamu nežiaducich organizácií na základe rozhodnutia generálnej prokuratúry.

V Izraeli oblasť zahraničných mimovládok upravuje Zákon o požiadavkách na zverejnenie pre príjemcov z cudzieho politického subjektu. Ten mimovládkam nariaďuje, aby verejnosti odhalili svoje finančné zdroje pochádzajúce zo zahraničia. Zahraničné zdroje a granty pre mimovládne organizácie sú zdanené vyššou daňou na úrovni 37 percent. Nezisková organizácia, ktorá dostane na svoju činnosť viac ako polovicu sumy vo svojom rozpočte alebo viac ako 50 000 USD zo zahraničia, sa zaradí medzi „zahraničné združenia“.

Politické mimovládky na Slovensku

Témami, na ktorých sa profilujú prozápadné, liberálne, resp. politické mimovládky pôsobiace na Slovensku sú spravidla: feminizmus, gender ideológia, LGBTI, migranti, práva rôznych menšín, ale aj boj proti korupcii a právny štát. Od roku 1989 ich na Slovensku vzniklo veľké množstvo a ich pôsobenie je, ako sme spomenuli, zosilňované pôsobením im spriatelených médií.

V tejto prvej časti série článkov o liberálnych mimovládkach sa bližšie pozrieme na feministické organizácie, ktorými sú Aspekt, Aliancia žien Slovenska a Možnosť voľby.

Aspekt

Aspekt, ktorý sám seba charakterizuje ako „feministickú vzdelávaciu a publikačnú organizáciu“, bol oficiálne založený v roku 1993 ako Záujmové združenie žien Aspekt. Medzi jeho aktivity patrí organizovanie podujatí, spravovanie knižnice, poskytovanie odborných konzultácií či vydávanie časopisu (pôvodne pod názvom Aspekt, teraz ako webzin ASPEKTin). Medzi svoje zamerania zaraďuje aj podieľanie sa na formovaní „rodovo citlivého jazyka“.

Medzi činitelky Aspektu patria napríklad Jana Cviková, Jana Juráňová, Katarína Krnová, Zuzana Maďarová či Alexandra Ostertágová. V správe o činnosti združenia z roku 2019 sa ako spolupracovníčka Aspektu uvádza aj známa LGBTI aktivistka Hana Fábry.

Aspekt sa angažoval vo viacerých feministických iniciatívach, vrátane kampane Piata žena poukazujúcej na týranie žien v domácnostiach, či na iniciatíve Možnosť voľby.

Jeho zameranie je zrejmé aj z niektorých zmienok zo správy o jeho činnosti z roku 2019. Aspekt vtedy spolu s ďalšími organizáciami protestoval proti navrhovanému legislatívnemu obmedzeniu interrupcií, s ktorým prišli poslanci Marian Kotleba, Rastislav Schlosár, Milan Uhrík a Stanislav Drobný. Aspekt vo svojom vyhlásení nazval tento návrh „fašistickým“. Ďalej sa staval aj proti pokusom o odmietnutie Istanbulskeho dohovoru a pripojil sa aj k štrajku v súvislosti s klimatickými zmenami. Spolupracoval aj na iniciatíve Sexistický kix, ktorá si dáva za cieľ upozorňovať na sexistickú reklamu na Slovensku.

Činnosť združenia Aspekt bola podporená aj z prostriedkov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. V roku 2019 získala táto organizácia od rezortu práce dotáciu 6 700 eur. Ďalšiu štedrú dotáciu venovala Aspektu v tom istom roku Nadácia VÚB: 5 000 eur. Projekty Aspektu ďalej finančne podporil aj verejnoprávny Fond na podporu umenia. Z dvoch percent z dane získalo združenie v roku 2019 2 675,48 eur. Vplyvným podporovateľom sa pre združenie Aspekt stalo aj ministerstvo spravodlivosti SR pod vedením Márie Kolíkovej, ktoré mu v roku 2021 schválilo dotáciu vo výške

26 153 eur.

Aliancia žien Slovenska

Aliancia žien Slovenska, ktorá vznikla v roku 1994, si na svojej stránke uvádza ako svoj cieľ implementáciu medzinárodných dokumentov k problematike žien, ich preklad a vydávanie. Zameriava sa aj na konkrétnu prácu proti násiliu na ženách, poskytuje krízové sociálno-právne poradenstvo, psychologickú a právnu pomoc. Deklaruje aj záujem o legislatívne aspekty násilia páchaného na ženách.

Podľa Aliancie žien existujú tri najmarkantnejšie spôsoby porušovania ženských práv: rodovo podmienené násilie a domáce násilie, obchod so ženami a nútená prostitúcia a porušovanie tzv. reprodukčných práv, teda práva ženy na to, rozhodnúť sa, koľko a kedy sa jej má narodiť detí.

Aliancia žien Slovenska sa podľa svojej výročnej správy z roku 2019 venovala aj situácii okolo tzv. Istanbulskeho dohovoru. O tomto dokumente, ktorému konzervatívne kruhy vyčítajú, že pod rúškom boja proti násiliu na ženách zavádza rodovú (gender) ideológiu, sa Aliancia vyjadrila, že chce Slovensko preniesť na „civilizovanú úroveň EÚ v celkovom riešení násilia na ženách a ich deťoch“. Ďalej združenie vo svojej výročnej správe uvádza, že obyvateľstvo Slovenska bolo v téme Istanbulskeho dohovoru „systematicky dezinformované“ a že „extrémistické skupiny“ tu aktívne pomáhali pri manipuláciách. Ako protiváhu voči týmto kritickým názorom na Istanburský dohovor uviedla Aliancia rozhovor k násiliu na ženách, ktorý jej riaditeľka Katarína Farkašová poskytla Denníku N.

Aliancia svojou účasťou podporila aj akcie pod heslom „Za slušné Slovensko“. Ďalej sa organizácia zúčastňuje aj na činnosti feministickej neziskovky Women Against Violence Europe (WAVE), ktorá má hlavné sídlo vo Viedni. Podieľala sa aj na projekte Sexistický kix, ktorý sme v tomto článku už spomenuli.

Ako vplyvný partner Aliancie sa aktuálne ukazuje ministerstvo spravodlivosti SR vedené Máriou Kolíkovou, ktoré jej v roku 2021 schválilo dotáciu vo výške 43 330 eur. Na svojej stránke spomína Aliancia žien medzi svojimi podporovateľmi aj Nadáciu otvorenej spoločnosti.

Možnosť voľby

Náš prehľad feministických mimovládnych organizácií doplníme ešte o združenie Možnosť voľby. Táto organizácia si dáva za úlohu upozorňovať na všetky formy diskriminácie žien a iniciovať nápravy smerom k ich dodržiavaniu. Chce presadzovať princípy rodovej rovnosti a diverzity vo verejných politikách. Otvorene sa hlási k feministickým princípom.

Možnosť voľby si dáva tiež za úlohu akési „sieťovanie“ už existujúcich feministických a ženských organizácií. Venuje sa aj oblasti tzv. reprodukčných práv žien.

Od roku 2017 je predsedníčkou tohto združenia Adriana Mesochoritsová. Bývalou predsedníčkou je Olga Pietruchová. Jej meno je dôležité tu spomenúť, pretože Pietruchová v rokoch 2011-2020 pôsobila ako riaditeľka odboru rodovej rovnosti na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V tomto období, ako na to poukázalo nové vedenie ministerstva na čele s Milanom Krajniakom, boli pri udeľovaní dotácií z rezortu uprednostňované mimovládky s prepojením na Pietruchovú. Okrem Aspektu a Aliancie žien to bola aj Možnosť voľby.

Ministerstvo práce si združenie Možnosť voľby uvádza aj na svojej stránke v sekcii „Podporili nás“.

Ďalej sú tu spomenuté ministerstvá spravodlivosti a zahraničných vecí SR, ale aj Nadácia otvorenej spoločnosti, Philip Morris Slovakia a Slovensko-český ženský fond. V sekcii stránky o partnerských organizáciách združenia sa uvádzajú Úrad vlády SR, Nadácia otvorenej spoločnosti, Slovensko-český ženský fond, Iniciatíva Inakosť, Queer Leader's Forum, Aspekt či Centrum pre výskum etnicity a kultúry.

O ďalších liberálnych (politických) mimovládach, ich aktivitách a spojencoch si viac povieme v ďalších článkoch tejto série.